

Pædagogisk læreplan for Naturhuset Skovlykke 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes tværsnits læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kan beskrive vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med afsæt i, der er retningssættende for det daglige pædagogiske arbejde.

som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument,

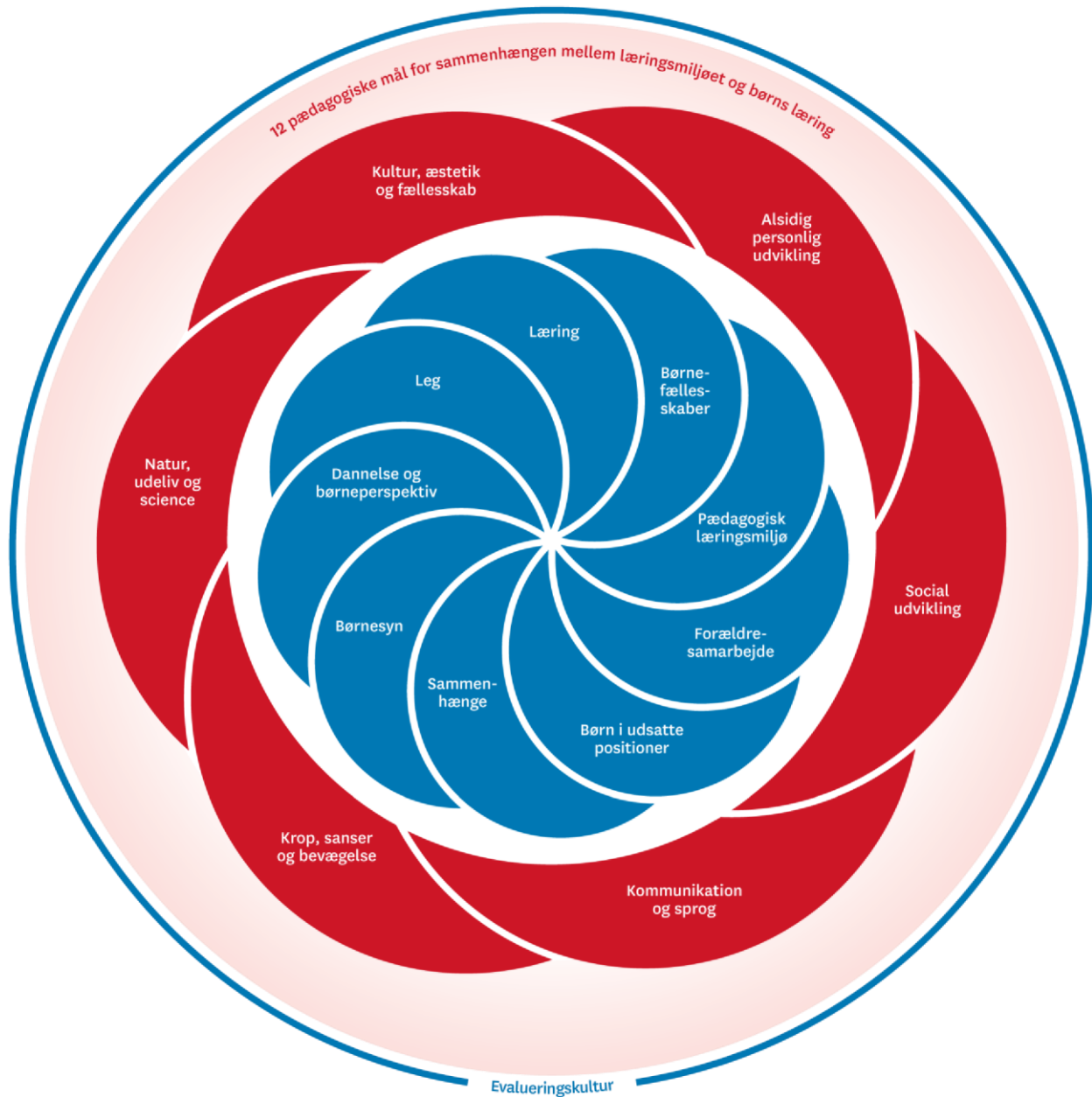
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske](#)

[læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Naturhuset Skovlykke er en privat integreret institution med børn i alderen 0 til 6 år.

I vuggestueafdelingen har vi tre, ikke aldersopdelte grupper, med ca. 30 børn, og i børnehaveafdelingen har vi tre aldersopdelte grupper, med ca. 60 børn.

Vi er et Naturhus, vi arbejder mere ude end inde.

Vi arbejder med det blå flag, som vi tildeles en gang årligt.

Vi arbejder ud fra Ringkøbing-Skjern Kommunes børnesyn, og har altid et anerkendende og ressource orienteret udgangspunkt.

Vi bor lige op af skoven, og den bruger vi flittigt i hverdagen.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- ✦ **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- ✦ **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ✦ **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ✦ **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ✦ **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ✦ **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ✦ **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ✦ **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ✦ **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

Børnesyn

Dannelse og børneperspektiv

✦ Leg

✦ Læring

✦

✦

✦ Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene.

I Naturhuset Skovlykke fylder legen meget. Der gives mulighed for at kunne lege alene, i fællesskaber, med voksne, med yngre og ældre legekammerater. Børnehaven er gruppeopdelt og funktionsopdelt, med forskellige legemuligheder i de forskellige rum, og der leges på tværs, undtagen midt på dagen, hvor rummene fungerer som grupperum. I vuggestuen er de gruppeopdelt på tværs af alder, og har mulighed for at lege med både yngre og ældre børn.

Det, at nyde den spontane leg prioriteres. Vi giver børnene mulighed for at blive i legen, så de oplever flow, selvforglemmende øjeblikke. Ser vi at legen er god, lærende og relations dannende, lader vi legen fortsætte, og ændrer rammen omkring børnene.

Vi har fokus på læring igennem hele dagen. Læring foregår i legen, både den spontane og den vokseninitierede, via planlagte aktiviteter,

gruppetiden, bamsemøder, Grønne Spirer temaer og aktiviteter. Disse børnefællesskaber danner rammen om børnenes hverdag i Skovlykke.

Ture i skoven bliver fyldt op med læring. Vi arrangerer leg og læring for de børn som skal i skole. Vi har sproggruppe en gang i ugen for de børn, som har brug for dette.

Vi arbejder ud fra Ringkøbing-Skjern Kommunes fælles Børn – og Ungesyn, som har et anerkendende og ressource orienteret syn på børnene og arbejdet.

Vi arbejder på hele tiden at skabe nærvær, omsorg og tryghed for det enkelte barn, så de kan lære og udvikle sig, gennem hele deres institutionstid, sammen med engagerede voksne.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23*

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I begge afdelinger åbner vi sammen og spiser morgenmad. Derefter fordeler vi os så hurtigt som muligt ud i grupperne eller i grupperummene, for på denne måde at give børnene mulighed for mindre legegrupper.

Vi skaber rum i rummene, og børnene vælger hvilke lege de vil deltage i eller fordybe sig i, og vi følger op på deres initiativer. Vi arbejder på at gøre det inspirerende og indbydende. Vi tager ansvaret på os og vælger hvilke ting vi vil tilbyde børnene. Hvilke ting sætter jeg i gang i

dag, hvordan ser børnegruppen ud, hvilke udfordringer er der evt. i den.

Vi griber øjeblikket og bruger det børnene er i gang med, i det pædagogiske arbejde. På denne måde er børnene med til at skabe det pædagogiske læringsmiljø.

Vi guider, hvis der er behov, og de får roen og tiden til at lege selvstændigt.

Vi fastholder vores LEAN så det er nemt at finde tingene og nemt at rydde op efter legen.

Som en del af børnenes dannelse, deltager de i klargøring af leg/aktiviteter, og oprydning herefter.

Vi deltager i netværksgrupper for på denne måde at få inspiration til nye fokuspunkter, legestationer eller indretning af nye legerum.

Vi deltager hvert år i nye inspirations kurser for Grønne Spirer, så vi fortsat kan arbejde på at beholde Det Grønne Flag/Blå flag.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi afholder opstarts samtaler med forældrene inden barnet starter hos os, og får delt de vigtige informationer om barnet, familien og os – gensidige forventninger.

3 måneder efter opstart indkalder vi igen forældrene til en samtale, omkring forløbet af opstarten og barnets trivsel og udvikling.

Hvis der herefter ikke opstår udfordringer for barnet, indkalder vi efter et år igen forældrene til en samtale om barnets trivsel og udvikling.

Når barnet får en vis alder, hjælper vi forældrene med at udpege evt. legekammerater, som kan inviteres med hjem til leg.

Vi laver nyhedsbreve til forældrene, 1 gang om måneden fra kontoret med generelle nyheder m.m., og et par gange årligt fra barnets gruppe, med mere specifikke ting, såsom læreplaner/fokuspunkter og andre aktuelle tiltag i gruppen.

Vi kommunikerer dagligt med forældrene via vores intra, som vi bruger meget til kommunikation og dokumentation.

Den daglige dialog med forældrene er vigtig, vende små problematikker, den gode historie m.m.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes? Vi har et godt samarbejde med BUT omkring de børn, som i løbet af deres vuggestue eller børnehavetid oplever udfordringer.

Vi arbejder aktivt med inklusion af alle børn. Oplever vi at et barn bliver ekskluderet af børnegruppen, sætter vi nye aktiviteter i gang omkring barnet, og får af den vej de andre børns øjne lukket op for, at dette barn er sjovt/godt at lege med. Vi har stor succes med dette.

På bamsemøderne arbejder vi med fri for mobberi, både igennem samtaler, lege, massage og berøring arbejder vi med følelser og konflikthåndtering.

Vi arbejder sammen med forældre omkring disse børn, og har et godt samarbejde. Når vi en sjælden gang bliver i tvivl om et barns trivsel, laver vi underretninger som angivet i loven.

Vi arbejder med tiden som et vigtigt redskab i forhold til netop disse børns dannelse og trivsel, og forsøger at opstille rammen som de kan trives i. Et eksempel herpå kan være i garderoben, på vej ud på legepladsen over middag med 30 børn på en gang. Dette kan virke meget kaotisk, og vi skærmer barnet og giver dem tid når der er plads i garderoben, enten før eller efter, og giver dem den tid der er brug for, til at lære de færdigheder der kræves.

Vi arbejder med relationer, og en god samtale tone.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vores hus er indrettet således, at de ældste børn i huset samles i en gruppe, 1 – 1½ år før skolestart. Her arbejdes målrettet med dannelse, hvordan kan vi alle komme til orde, hvordan agerer man når der er mange børn som gerne vil til orde, og hvad forventes jeg selv at kunne når jeg starter i skolen.

Derudover arbejdes der med leg og læring, et organiseret forløb hen over foråret, og alle dage i samling med forskellig fokus og læringspunkter.

Vi har et tæt samarbejde med alle skoler i Skjern, og deltager altid i temadage omkring overgange og andre relevante emner for kommende skolebørn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bor udenfor byen, lige op af skoven. Dette passer perfekt med vores brand, som nemlig er natur. Vi bruger skoven og nærmiljøet dagligt, for eksempel har vi hver formiddag et morgenløb ude i skoven.

For at få mere glæde af lokalsamfundet, har vi investeret i christianiacykler. Når vi i vuggestuen for eksempel deltager i salmesang for småbørn i kirken, cykler vi ofte derned. Vi har også ture til biblioteket, anlægget, Fredskoven og mere, og der går eller cykler vi. Vi har kontakt til en lokal landmand med køer, hvor vi ofte cykler ud og går tur med børnene.

De ældste børn besøger af og til rideskolen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi laver en børnemiljøundersøgelse hvert andet år. Den gennemgår vi i personalegruppen, og sætter handling bag de ting der kræver handling.

Vores grupperum er foranderlige, vi laver dem om når vi ser nogle nye behov opstå ved børnene.

Vores gruppeopdeling gør, at børnene hurtigt bliver trygge ved de voksne som er tættest på i gruppen. Det er en vigtig faktor for den psykiske trivsel. Her dannes også relationer til de andre børn, både små og store.

Vores legeplads er indbydende, og fuld af små miljøer, der indbyder til leg og samvær. Sandkasser, cykelbane, værksted, bålplads, bålhus, terrassen, borg, tipi, høj, klatretræer, balancebane.

Vi laver pynt til huset, både indenfor og udenfor og her er børnene aktive medspillere i valg af metoder og materialer. Dette giver både ejerskab og medinddragelse, og gør at børnene værner om tingene. Vi laver hvert år julegaver til forældrene sammen med børnene, hvor vi arbejder med forskellige materialer.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32*

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.
Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling**
- ✦ **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag**
- ✦ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

I vores hus har det enkelte barn, barndommen og legen værdi i sig selv.

Dette kommer for eksempel til udtryk ved vores opdeling af børnene i børnehaven. Når børnene starter i børnehaven, kommer de ind i en lille gruppe i opstartsgruppen med god normering, og faste kendte voksne omkring de små.

I den mellemste gruppe modtager de børnene fra opstartsgruppen, efterhånden som børnene bliver trygge og klar til nye udfordringer i en lidt større gruppe.

Det sidste år i børnehaven er børnene samlet i en gruppe med de ældste børn.

Udenfor gruppetiden er huset funktionsopdelt, og alle voksne er omkring alle børn, på legepladsen eller rundt i huset. Dette gør at børnene hurtigt bliver trygge ved alle de voksne i huset, og udvikler relationer med børn i alle aldersgrupper.

Det, at børnene har et tilhørsforhold til kendte voksne og børn i en fast gruppe, giver dem den tryghed der er nødvendig for at færdes frit i hele huset.

I vuggestuen er det enkelte barn tilknyttet en fast gruppe med fast pædagogisk personale, gruppen indeholder mellem 8 – 12 børn. Alle grupperne er aldersmæssigt integrerede, og de små nye børn får tilknytning til de ældre børn i gruppen, som både yder omsorg, og på sigt er med til at vise vejen for de mindre børn. De hjælper hinanden, og vi ser, at de relationer der dannes her, giver sig til kende i resten af vuggestue/børnehave livet.

Et eksempel på et læringsmiljø, der tilgodeser det enkelte barns alsidige personlige udvikling, er vores fredags fællessang. Hver fredag mødes alle børn og alle voksne fra vuggestue og børnehaven i vores bålhus, og synger sammen. Hver børnegruppe medbringer en måneds-sang, som alle synger med på, vi øver og lærer månedens rim/remse, og afslutningsvis synger vi alle med på weekendsangen, og laver de kendte fagter til. Her ser vi desuden at alle vores søskende har glæde af at være sammen.

Når vi arbejder med motorik og krop, både ude og inde, spiller musik på vores iPads, er børnene med til at vælge hvad de gerne vil høre. Musik fylder meget i vores hus.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
 - ✦ Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag ✦
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores måde at håndtere konflikter på er et godt eksempel på, hvordan vi tilgodeser børnenes sociale udvikling. Når vi har en konflikt mellem 2 børn, sørger vi for at holde vores fokus på at være undersøgende. Udover at trøste et barn som er ked af det, har vi fokus på: hvad et er for en frustration der har ført frem til konflikten. Kan du se, at x bliver ked af det når du sparker? Hvad var det du gerne ville? Er der en anden måde man kan vise det på? Skal jeg hjælpe dig med at spørge, om du må være med i legen?

Et andet eksempel på understøttelse af den sociale udvikling, er de ting vi laver i gruppens tid. Her har vi, udover aktiviteten, fokus på at få gruppen til at fungere sammen, der er plads til alle, alle kommer til

orde, alle inddrages, og alles indlæg/deltagelse tillægges værdi. I gruppen er der rummelighed til, at børnenes forskellige læringsstile kan respekteres og hen af vejen udfordres. Nogle børn har brug for at se på et par gange, andre børn springer ud i det med det samme.

Medarbejderens rolle i forhold til den sociale udvikling, er nogle gange at gøre sig selv overflødig. For eksempel sætter en medarbejder en leg i gang med et par børn i sandkassen. Efterhånden kommer der flere børn til, flere ideer, og ret snart kan medarbejderen trække sig tilbage, og børnene leger selv videre. Medarbejderen kan i disse tilfælde faciliteres efter behov, enten ved uenighed, eller hvis der opstår mulighed for at tilføre legen en ekstra dimension.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog**
- ✦ **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag**
- ✦ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Vi anvender den gængse sprogtest til de 3-årige, og arbejder i øjeblikket på at finde noget materiale vi kan anvende til test af de 2-årige.

Vi har sproggrupper i børnehaven, og 1 gang om ugen kommer de børn der har behov for ekstra sproglig fokus, ind i gruppen og arbejder med sproget, ud fra deres behov.

Vores sprog pædagog sørger for, at vi har mulighed for at bruge RKSK bibliotekers sprog kasser, målrettet henholdsvis til vuggestuebørn og børnehavebørn. Hun sørger for, i samarbejde med den ansvarlige for sprogtest med de 3-årige, at introducere arbejdet med disse for personalet i vuggestuen.

Medarbejderens rolle er vigtig i forhold til børns sprog og evne til at kommunikere. At være nysgerrig og interesseret, at stille målrettede relevante spørgsmål, at sætte rammen for udvikling af sproget. Et eksempel herpå, kan være i garderoben i vuggestuen. Her sættes ord på alle handlinger, vi benævner de forskellige beklædningsgenstande, vi arbejder med selvhjulpenhed, og skaber rum til at børnene tager initiativ til at hjælpe hinanden. Alt dette italesætter vi.

Højtlesning af bøger og dialog omkring disse, bruges der dagligt tid på blandt andet omkring måltiderne.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og Relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse**
- ✦ **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag**
- ✦ **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Hvert år arbejder huset i et stort fælles projekt som forløber over 3 måneder, for at generhverve det blå flag, som er en overbygning på det grønne flag, hvor motorik og sanser er tilføjet.

I arbejdet med det grønne flag har vi i år beskæftiget os med ild. Heraf udspringer arbejdet med det blå flag.

Uddrag fra begrundelsen for vores tildeling af det blå flag (spring-ud flaget) 2020:

De har leget masser af lege og sunget viser som: ”vi har lejrbål her” og ”save save brænde”. Med disse og andre aktiviteter, har børn og voksne øvet de 18 grundbevægelser og gået, løbet, hoppet, sprunget, hinket, kravlet, krøbet, trillet, snurret, balanceret, vippet, gynget, svunget, klatret, trukket, skubbet, kastet og grebet sig til ”spring ud flaget”.

Udover det ujævne terræn vi har både på legepladsen, og i særdeleshed i skovbunden, sørger vi for på vores skovture at gå ”off road” udenfor stierne og øve os der.

Vi løber morgenløb i skoven hver dag, og det er en elsket aktivitet.

Vi har sanse-kasser stående klar til at blive taget i brug. De kan tages med ud, og vi tager strømperne af, og sanser forskellige konsistenser under fødderne.

En voksen der sidder på en madras i vuggestuen, og hjælper børnene med at slå kolbøtter efter tur, er også en elsket aktivitet.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- ✦ Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag ✦ Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science er noget af det vi arbejder rigtig meget med hos os. I vuggestuen og i børnehaven bruger vi udelivet aktivt og dagligt, og oplever herigennem de 4 årstider på tæt hold.

Vi går i skoven med naturbingo, og krydser billederne af efterhånden som vi finder de forskellige ting. Naturbingo indebærer også benævnelse af de forskellige ting vi ser, vi snakker om hvad vi finder, hvad hedder det, hvad laver det, hvilken funktion har det i naturen, og

hvor kan vi ellers finde det. Kender vi til noget som minder om det, hører det sammen med noget andet. Naturbingo afføder mange spørgsmål om hvordan ting hænger sammen, som vi undersøger.

Vi har i Skovlykke en køkkenhave, og arbejder både med fra jord til bord, hold af have, smukke blomster og bær og frugt. Vi har æble og pæretræer på legepladsen.

Vi har høns. Det inspirerer børnene til at komme ud, vi skal ud med resterne fra morgenmaden til hønsene, de skal fodres, og der skal samles æg, som børnene skiftes til at få med hjem.

Vores bålplads giver anledning til mange hyggelige stunder i naturen. Også her kan science udvikles, hvad sker der når ... der er masser af dannelse i at optræde korrekt rundt om et bål, have omsorg for de andre børn og passe på – og nyde. Vi sidder ofte og snitter i pinde rundt om bålet, med dolke eller skrælleknive, og laver mad, m.m. over bål.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- ✦ Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- ✦ Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag ✦ Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi spiller teater i Skovlykke ca. 4 gange om året. Det kan være eventyr, historier, eller aktuelle bøger om specifikke temaer, som vi låner på biblioteket. Et personale udvælger hvad der skal spilles, uddeler rollerne mellem kollagerne, og finder lidt rekvisitter og udklædning frem. Når alle er samlet fra både børnehaven og vuggestue, læses stykket op og personalet agerer til oplæsningen. Når dette er overstået, og der er klappet, er det børnenes tur til at spille stykket. Personalet vælger hvem af børnene der skal spille deres rolle, og herefter gentages det hele, med børnene som skuespillere.

I forbindelse med de forskellige højtider har vi tradition for at inddrage forældrene i forberedelserne. For eksempel inviterer vi nogle år til forældrekafe omkring fastelavn eller påske, og her klipper og klister børnene sammen med deres forældre og hjælper til med at få huset pyntet op.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.” **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51**

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv. >Skriv her.<

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Evaluering er et fast punkt på vores personalemøder. Omkring arbejdet med den styrkede læreplan, vil vi løbende evaluere og forholde os til arbejdet med de forskellige temaer. Vi vil i løbet af foråret lægge os fast på en videre organisering af dette.

Her er et eksempel på en evaluering fra vuggestuen:

Overskrift: børnenes deltagelse i måltiderne.

Hvad får vi øje på: De voksne gør for meget for børnene, da det er hurtigere og nemmere. Vi ser børn som faktisk er nysgerrige og motiverede for at hjælpe og deltage.

Hvad skal børnene lære: selvhjulpenhed, medansvar, medbestemmelse, forståelse for det praktiske, sammenhænge.

Hvilke af de 12 mål for læringsmiljø er relevante: Kommunikation og sprog, alsidig personlig udvikling og den sociale udvikling.

Hvad skal de voksne lære/gøre anderledes: medinddrage børnene, give tid og plads til børnenes deltagelse i forberedelserne.

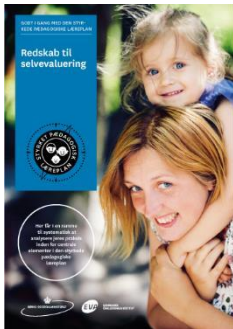
Hvilke tiltag skal iværksættes: Tiden skal prioriteres. Alle grupper skal have vogn klar til frokost, inden børnene sættes op, åbneren sørger for dette.

Hvordan ses/dokumenteres sammenhængen mellem læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse: Børnene er meget motiverede og vil meget gerne deltage. Børnene er hurtigt kendte med rutinen. De lærer at vente på tur, når tingene deles rundt. De kender hinandens madpakker og plads i køleskabet.

Vi har introduceret forældrene til vores arbejde på et fælles forældremøde. Forældrene kan mærke forskel på deres børns deltagelse derhjemme.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC